

KØBENHAVNS KOMMUNE

Teknik- og Miljøforvaltningen

Byens Anvendelse

NOTAT

16. august 2018

Sagsnr.
2017-0393605

Dokumentnr.
2017-0393605-23

Sagsbehandler
Joakim Steinsvåg

Notat om fredning og natur på Amager Fælleds nordlige del

Delområderne

Tre af delområderne berører helt (grønt og rødt delområde) eller delvist (gult delområde) arealer omfattet af Amager Fælledfredningen. To af områderne berører helt (orange delområde) eller delvist (gult delområde) arealer omfattet af "Ørestadsloven" (LOV 551/2007). Ørestadsloven og fredningerne overlapper ikke.

Figur 1 De fire delområder vist med tynd streg. Den blå flade markerer Amager Fælledfredningen, mens den gule markerer det område, der i Ørestadsloven er udlagt til natur.

Ørestadsloven

De nordøstlige områder, der er omfattet af Ørestadsloven, er ikke omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller mulighed for at oprette fredninger. Se uddybende i bilag M.

Vand og VVM

Njalsgade 13
Postboks 380
2300 København S

EAN nummer
5798009809452

Fredninger

Fredningen indeholder forbud mod etablering af bebyggelse og andre anlæg (jf. § 2).

Byudvikling vil derfor kræve dispensation fra fredningen. Iht. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan Fredningsnævnet meddele dispensation fra en fredning, men kun når det ansøgte ikke strider mod fredningens formål. Fredningens formål er at sikre en opretholdelse og muliggøre en forbedring af områdets biologiske, landskabelige og rekreative værdier under hensyntagen til de kulturhistoriske interesser, der er knyttet til området, samt at fastholde og regulere almenhedens ret til færdsel i området og dets anvendelse til fritidsformål i øvrigt. Etablering af et nyt byområde vil således være i strid med begge fredningers formål.

På den baggrund vurderes det ikke muligt at opnå dispensation fra fredningen til etablering af et nyt byområde.

Naturbeskyttelseslovens § 3

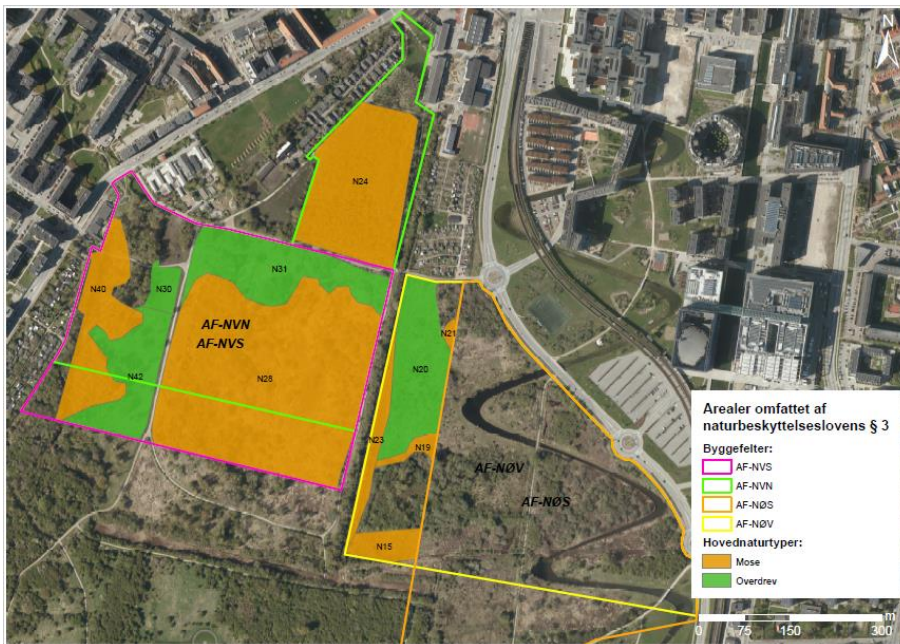
Naturbeskyttelseslovens (LBK 934/2017) § 3 indeholder en generel beskyttelse af bestemte naturtyper af en vis størrelse og medfører forbud mod tilstandsændringer. § 3 finder kun anvendelse på de arealer, der ikke er omfattet af Ørestadsloven.

Store dele af undersøgelsesområdet blev ved Københavns Kommunes seneste feltregistreringer i 2013 vurderet til at være omfattet af § 3, henholdsvis som mose, sø og overdrev. Dette bekræftes af kortlægninger foretaget i 2018 (bilag j), hvor 70-80 % af de fire byggefelter vurderes at være omfattet, jf. figur 2.

I områder, der pr. 1. juli 1992 lå i byzone, er det kun naturtyperne mose og sø, der er fuldt ud beskyttet. De øvrige naturtyper, herunder overdrev, er kun beskyttet mod tilstandsændringer med landbrugsformål, jf. § 1, BEK 865/2016. Dette gælder de nordlige byggefelter i sin helhed, samt en mindre del af det sydlige område.

Kommunen kan dispensere fra § 3 i særlige tilfælde, jf. naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2. Dispensationsmuligheden fortolkes restriktivt af klagenævnet. Almindelige økonomiske hensyn udgør efter nævnspraksis ikke en særlig omstændighed.

Det vurderes på den baggrund at der ikke er grundlag for at dispensere fra naturbeskyttelseslovens § 3 til opførelse af byggeri som berører moser og søer på Amager Fælled.

Figur 2 § 3-områder

Fredskov

Der er to områder med fredskov (jf. figur 3), som berører henholdsvis det grønne og det røde delområde.

Fredskove skal opretholdes som ”bevoksede med træer”, jf. skovlovens (LBK 122/2017) § 8. Miljøstyrelsen kan ophæve fredskovsplikten for et areal som ønskes anvendt til andre formål ”når særlige grunde taler for det”, jf. lovens § 6, stk. 1.

Figur 3 De to fredskovsområder vises med grøn signatur.

Bilag IV-arter

Der er registreret yngle/rastesteder for bilag IV-arten spidssnudet frø i gult og orange byggefelt. I orange byggefelt er der også registreret yngle/rastested for bilag IV-arten stor vandsalamander. I de nordvestlige byggefelter er der potentielle yngle/rastesteder for de nævnte arter, men der er ikke påvist yngle- eller rasteaktivitet.

Alle byggefelter indeholder potentielle yngle-rastesteder for flagermus i form af hulheder i større træer. Der er ikke påvist ynglende eller rastende flagermus indenfor byggefelterne.

Bilag IV-arters yngle- og rastesteder er beskyttet af henholdsvis naturbeskyttelseslovens § 29a (padder) og jagt- og vildtforvaltningslovens § 6a (flagermus) og må således ikke ødelægges. ”Yngle- og rastested” skal forstås som det samlede leveområde, og ikke nødvendigvis det enkelte vandhul eller træ. Dette indebærer at det kan være muligt at lave mindre indgreb i et yngle/rastested, forudsat at det samlede yngle/rasteområdes økologiske funktionalitet opretholdes på hidtidigt niveau, eventuelt ved hjælp af afværgeforanstaltninger. Er dette ikke tilfældet, skal Miljøstyrelsen søges om dispensation. Dispensationsbetingelsernes nøjagtige ordlyd varierer mellem de forskellige love, men fælles for dem er, at dispensation kun kan gives i særlige tilfælde, hvis en række betingelser er opfyldt. Der vil typisk blive stillet krav om gennemførelse af kompenserende foranstaltninger for at forsøge at sikre den økologiske funktionalitet på trods af indgrebet.

Der er tale om implementering af EU-lovgivning (habitatdirektivet), hvorfor reglerne ikke kan omgås ved hjælp af ny national lovgivning (f.eks. en anlægslov).

Der findes tilsvarende regler (bl.a. i habitatbekendtgørelsen), som forhindrer myndigheder i at give tilladelse, dispensation m.m. til projekter, der vil skade bilag IV-arters yngle- og rastesteder. Reglerne omfatter bl.a. behandling af ansøgning om byggetilladelser.

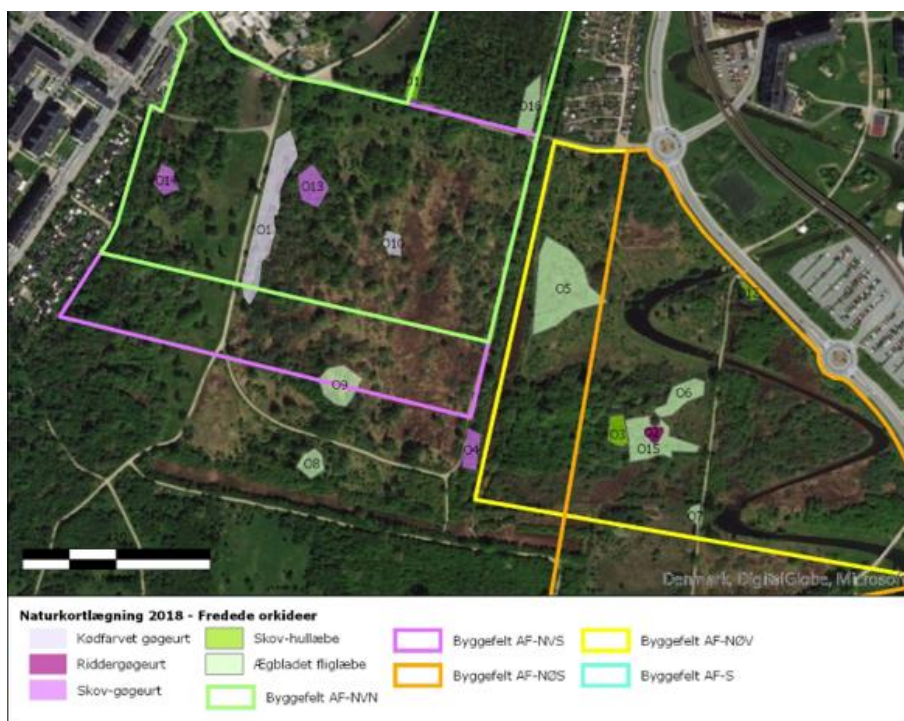
Tilstedeværelsen af yngle/rastesteder for bilag IV-arter kan forhindre byggeri hvor disse findes. Ved hjælp af afværgeforanstaltninger og tilpasning af projektet vil skade på områdets økologiske funktionalitet muligvis kunne undgås, hvorefter projektet alligevel vil kunne gennemføres. Dette kommer an på en konkret vurdering af et konkret projekt. Der kan derfor ikke tages endelig stilling til betydningen af disse forhold på nuværende tidspunkt.

Orkidéer

Samtlige danske orkidéarter er beskyttet af artsfredningsbekendtgørelsens § 14, stk. 2. Dette indebærer at de ikke må beskadiges eller fjernes fra deres voksested. Miljøstyrelsen kan ”i særlige tilfælde tillade fravigelser fra bestemmelserne i § 14, stk. 1-3... Tilladelsen kan gives på vilkår.”

Der er i alle byggefelter registreret et større eller mindre antal orkidéer fordelt på fire arter (jf. figur 4), fra den meget almindelige skov-hullæbe til riddergøgeurt, som med ét eksemplar har sin eneste kendte danske forekomst på Amager Fælled. I de nordøstlige byggefelter er der alene af arten ægbladet fliglæbe fundet over 3000 eksemplarer. Undersøgelserne fra 2018 har med stor sandsynlighed ikke opfanget alle bestande af orkidéer i byggefelterne, bl.a. pga. tørken og den begrænsede registreringsperiode.

Der findes fortilfælde hvor der er opnået dispensation til at flytte orkidéer i forbindelse med byggeri. Hvorvidt der kan opnås dispensation til flytning af det antal orkidéer, der kan blive aktuelt ved bebyggelse af et af de nordlige byggefelter, er usikkert.

Figur 4 Orkidéforekomster

Naturværdi

Det følgende er en faglig beskrivelse og vurdering af områdets naturindhold som ikke i sig selv medfører juridiske bindinger.

Amager Fælled som helhed er et af de største og vigtigste naturområder og levesteder for vilde dyr og planter i Københavns Kommune. Dette i kraft af områdets relativt store størrelse, de gamle strandenge i den nordøstlige del, samt det faktum, at størstedelen af de opfyldte arealer er blevet overladt til naturlig succession, hvor naturen mere eller mindre frit har kunnet udvikle sig på egne vilkår. Københavns Kommune udfører i dag naturpleje (høslæt og græsning med køer og heste) for at bekæmpe invasive arter og for at holde dele af fælleden lysåben, samtidig som andre områder får lov til at springe i krat og skov. Dette skaber variation og grundlag for høj biodiversitet (mangfoldighed af naturtyper og vildtlevende dyr, planter og svampe).

Naturen i størstedelen af byggefelterne blev kraftigt påvirket af opfyldninger i det 20. århundrede. Den bynære beliggenhed medfører samtidigt et betydeligt indslag af ikke-hjemmehørende og invasive arter. Siden begyndelsen af 70'erne har naturen i området imidlertid stort set ligget uberørt hen og de sidste fem år er flere invasive arter blevet aktivt bekæmpet. Dette betinger at der har udviklet sig en varieret og til dels (siden opfyldningerne) uberørt natur, herunder områder med naturskov, moser og områder med tørre krat og overdrev. Der er de senere år igangsat kvæggræsning i dele af de nordøstlige byggefelter, hvilket gradvis hæver områdernes naturtilstand. Både i øst og vest findes desuden delområder med oprindeligt terræn som har været udsat for større eller mindre grad af forstyrrelser. 70 – 80 % af byggefelterne kan karakteriseres som naturtyper, som generelt ville være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

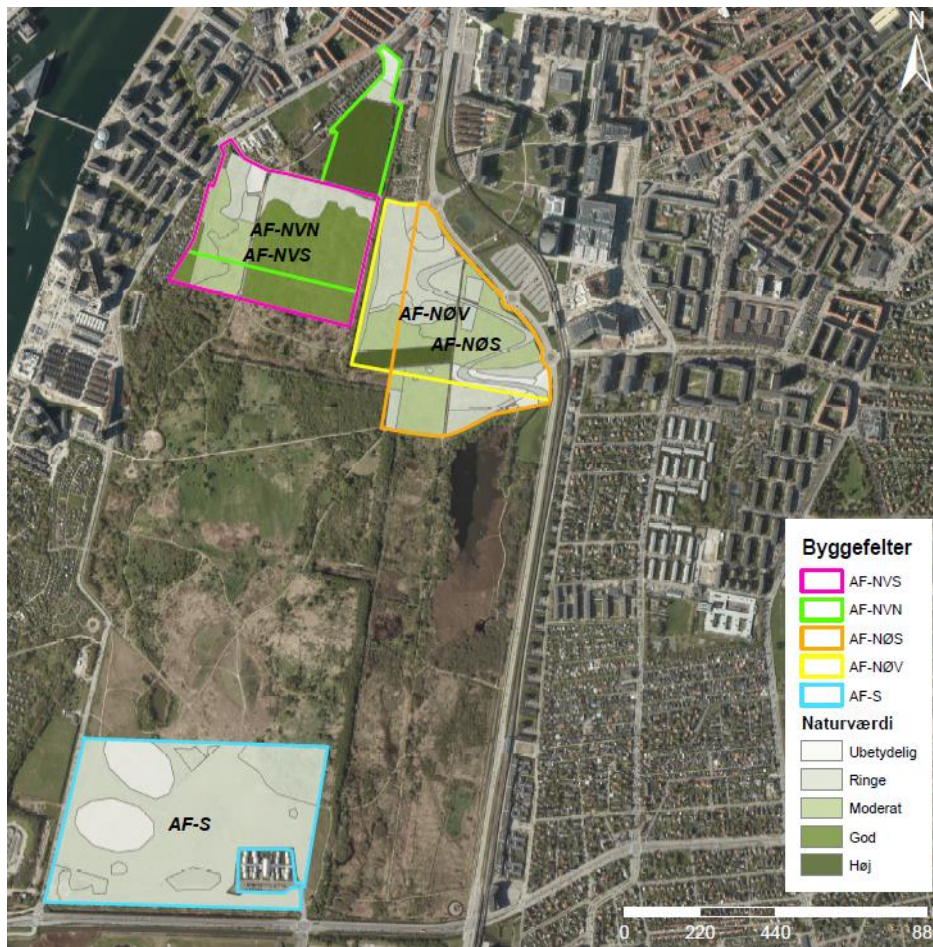
Byggefelterne er vurderet at have fra ubetydelig til høj naturtilstand (figur 5). Områderne med ringe tilstand er koncentreret i de nordøstlige byggefelter. Områderne med god og høj naturtilstand findes på oprindeligt terræn i grønt, gult og orange byggefelt, samt i urørt skov på opfyld i det grønne byggefelt.

Der er registreret flere sjældne og truede arter indenfor byggefelterne, primært insekter. To arter sommerfugle – Iris og Det hvide W – antages at have deres største danske bestand på Amager Fælled. I alt er der registreret 147 insektarter i de nordøstlige byggefelter og 60 arter i de nordvestlige. Der er registreret en håndfuld sjældne plantearter samt en håndfuld padder og krybdyr. I de nordlige byggefelter tilsammen er der registreret ca. 170 par ynglefugle fordelt på 24 almindeligt forekommende arter, bl.a. nattergal, gøg og græshoppesanger.

Byggefeltet udgør en del af det større, samlede naturområde Amager Fælled. Det har derfor også betydning for den øvrige fælleds natur. Store naturområder kan rumme flere arter og større populationer end små områder, bl.a. fordi de er mere robuste overfor negativ påvirkning, fordi store populationer er mere levedygtige og fordi nogle arter kræver leveområder af en vis størrelse og/eller en grad af uforstyrrelse. Store områder er også relativt mindre påvirket af randeffekter. Randeffekter kan være øget forstyrrelse, spredning af ikke-hjemmehørende arter fra haver og øget prædation fra husdyr. Bebyggelse af dele af Amager Fælled vil derfor også påvirke den resterende del af fælleden.

Der skal tages forbehold for at feltundersøgelserne i 2018 er foretaget indenfor en begrænset periode (maj-juni), som desuden var præget af en usædvanlig tørke. Der er kigget på udvalgte organismegrupper, mens f.eks. svampe er udeladt. Dette kan have haft betydning for både antal registrerede arter og vurdering af naturtilstand. 2018-undersøgelsen er dog suppleret med tidligere undersøgelser og artsfund, hvorfor den vurderes at give et forholdsvis dækkende billede af områdernes naturindhold og tilstand.

Samlet set viser 2018-kortlægningen suppleret med ældre fund, at der indenfor byggefeltene findes væsentlige naturværdier. Byggefeltene har samtidig betydning for den øvrige fælleds naturkvalitet.

Figur 5 Sammenfattende naturtilstand indenfor de nordlige og det sydlige byggefelt vurderet ud fra undersøgelsen i 2018.